

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Generalni sekretariat Vlade RS

gp.gs@gov.si

Številka: 012-24/2010/41 (13-02)
Datum: 7. 5. 2012

Zadeva: Delovna skupina za celovito obravnavo problematike izbrisanih – zaključno poročilo o delu – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepa vlade:

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN in 8/12) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednja sklepa:

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Zaključnim poročilom o delu Delovne skupine za celovito obravnavo problematike izbrisanih.
2. Vlada Republike Slovenije je ugotovila, da je Delovna skupina za celovito obravnavo problematike izbrisanih zaključila s svojim delom.

dr. Božo Predalič
generalni sekretar

2.a Oseba, odgovorna za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Nina Gregori, vodja Delovne skupine za celovito obravnavo problematike izbrisanih

2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora: /

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu: DA

4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov: /

4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov: /

5. Kratek povzetek gradiva:

Izbrisani so osebe, ki so bile na dan 25. 6. 1991 državljani SFRJ, vendar niso imele republiškega državljanstva Republike Slovenije ampak državljanstvo druge republike nekdanje

SFRJ, osebe, ki so na dan 23. 12. 1990 imele v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče, po osamosvojitvi Republike Slovenije pa niso pridobile državljanstva Republike Slovenije in so bile zato izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (prijava stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji jim je prenehala na dan 26. 2. 1992, lahko pa tudi na drugi datum). Republika Slovenija je leta 2010 sprejela ukrepe, s katerimi izbrisanim nudi možnost pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje in izdajo posebne odločbe o ugotovitvi dovoljenja za stalno prebivanje in prijavljenem stalnem prebivališču za nazaj od trenutka izbrisa. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (ZUSDDD-B), s katerim je bil urejen problem statusa izbrisanih, je pričel veljati 24.7.2010. S tem je izbrisanim omogočena ureditev njihovega statusa v Sloveniji od izbrisa dalje, prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje pa lahko vložijo na upravnih enotah najkasneje do 24.7.2013.

Zaradi potreb po horizontalnem delovanju pri celoviti obravnavi izbrisanih je Vlada Republike Slovenije na 109. redni seji dne 25. 11. 2010 pod točko VI/74A sprejela sklep št. 02401-22/2010/3 z dne 25. 11. 2010 o ustanovitvi, nalogah in sestavi Delovne skupine za celovito obravnavo problematike izbrisanih.

Prvo poročilo o delu delovne skupine za celovito obravnavo problematike izbrisanih je bilo Vladi Republike Slovenije predstavljeno 28.7.2011. Iz tega poročila izhaja, da je delovna skupina obravnavala vsebinske sklope za uveljavljanje pravic za nazaj (retroaktivno) glede nastanitve izbrisanih, podelitve lastniških certifikatov, zdravstvenega varstva, vključevanja na trg dela, socialne problematike izbrisanih. Splošna ugotovitev po vseh obravnavanih področjih, ki izhaja iz prvega poročila delovne skupine je, da je retroaktivno uveljavljanje pravic praviloma nemogoče. Da sta v določenih primerih uveljavljanja pravic tako objektivni kot subjektivni rok za vložitev predloga za obnovo postopka že zamujena, zato bi bila možna le posebna ureditev s posebnim zakonom za kategorijo izbrisanih. V tem trenutku se sicer v zvezi s konkretnimi socialnimi in drugimi podobnimi pravicami izbrisanih še ni oblikovala ustaljena ustavno-sodna praksa.

Skladno z zastavljenim ciljem za drugo poročevalsko obdobje, je bilo delo delovne skupine v nadaljevanju usmerjeno predvsem v preučevanje možnosti uveljavljanja pravic izbrisanih, ki jih lahko pridobijo po tem, ko si v Republiki Sloveniji ureditvijo status, torej s pridobitvijo dovoljenja za stalno prebivanje oz. prijavo stalnega prebivališča. V ta namen je delovna skupina pripravila tabelarni, horizontalni pregled vseh pravic po posameznih resornih področjih, ki je vključen v Zaključno poročilo delovne skupine za celovito obravnavo problematike izbrisanih. Ta pregled pravic, ki jih lahko uveljavljajo izbrisani, bo v seznanitev posredovan vsem tistim deležnikom, ki se srečujejo z navedeno populacijo in bo objavljen tudi na spletnih straneh. Tako bo omogočena široka deseminacija ustreznih in relevantnih informacij in se bo zagotavljala sistemska pomoč izbrisanim pri uveljavljanju njihovih pravic.

6. Presoja posledic:

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja:	NE

	<ul style="list-style-type: none"> - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	
--	--	--

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR: /

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR: /

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja: NE

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja:

Gradivo je bilo dne 19.4.2012 posredovano v medresorsko usklajevanje ministrstvom, katerih člani so sodelovali pri delu delovne skupine (MDDSZ, MPJU, MzIP, MZ) in na gradivo ni bilo pripomb.

10. Gradivo je lektorirano: DA

11. Zahteva predlagatelja za:

a)	obravnavo neusklajenega gradiva	NE
b)	za nujnost obravnave	NE
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti: NE

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade: NE

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. 02401-22/2010/3 s 25. 11. 2010 o ustanovitvi, nalogah in sestavi Delovne skupine za celovito obravnavo problematike izbrisanih.

dr. Vinko Gorenak
minister

Priloge:

- predlog sklepov Vlade Republike Slovenije,
- Zaključno poročilo o delu Delovne skupine za celovito obravnavo problematike izbrisanih

Vročiti:

- naslovniku – po e-pošti

PREDLOG SKLEPOV

Številka:

Datum:

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN in 8/12) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednja

SKLEPA:

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Zaključnim poročilom o delu Delovne skupine za celovito obravnavo problematike izbrisanih.
2. Vlada Republike Slovenije je ugotovila, da je Delovna skupina za celovito obravnavo problematike izbrisanih zaključila s svojim delom.

Dr. Božo Predalič
GENERALNI SEKRETAR

Prejemniki:

1. Vlada Republike Slovenije,
2. Ministrstvo za notranje zadeve,
3. Ministrstvo za pravosodje in javno upravo,
4. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve,
5. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor,
6. Ministrstvo za zdravje.

ZAKLJUČNO POROČILO O DELU DELOVNE SKUPINE ZA CELOVITO OBRAVNAVO PROBLEMATIKE IZBRISANIH

UVOD

»Izbrisani« so osebe, ki so bile na dan 25. 6. 1991 državljani SFRJ, vendar niso imele republiškega državljanstva Republike Slovenije ampak državljanstvo druge republike nekdanje SFRJ, osebe, ki so na dan 23. 12. 1990 imele v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče, po osamosvojitvi Republike Slovenije pa niso pridobile državljanstva Republike Slovenije in so bile zato izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (prijava stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji jim je prenehala na dan 26. 2. 1992, lahko pa tudi na drugi datum).

Ustavno sodišče Republike Slovenije je leta 2003 ugotovilo, da je bil izbris nezakonit. To je potrdilo tudi Evropsko sodišče za človekove pravice. Republika Slovenija je v letih 2009 in 2010 sprejela ukrepe, s katerimi je v dveh fazah začela sistematično popravljati krivice, ki so se zgodile izbrisanim in se zavzela za odpravo nezakonitega stanja.

Prva faza je bilo izdajanje dopolnilnih odločb neposredno na podlagi odločbe Ustavnega sodišča, št. U-I-246/02 z dne 3. 4. 2003, vsem ki so si že uredili status. Z izdajo dopolnilnih odločb se je upravičencem priznalo dovoljenje za stalno prebivanje in uredila prijava stalnega prebivališča vse od izbrisa iz registra stalnega prebivalstva do dejanske pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje. Izdajanje dopolnilnih odločb je bilo zaključeno leta 2010. Druga faza pa je bilo sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji-ZUSDDD-B (Uradni list RS, št. 50/2010, v nadaljevanju: zakon), ki ga je Državni zbor sprejel leta 2010 in na podlagi katerega bodo vsi drugi izbrisani, ki v Republiki Sloveniji še nimajo dovoljenja za stalno prebivanje in prijavljenega stalnega prebivališča, v treh letih od uveljavitve zakona (do 24. 7. 2013) lahko vložili prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje. Na podlagi zakona bodo izbrisani, ki so bili sprejeti v slovensko državljanstvo, ne da bi jim bilo pred tem izdano dovoljenje za stalno prebivanje, dobili tudi posebno odločbo za nazaj. Zakon ureja izdajo dovoljenja za stalno prebivanje in posebne odločbe za nazaj tudi za otroke izbrisanih, ki so se rodili v Republiki Sloveniji po 25. 6. 1991 in v Republiki Sloveniji dejansko živijo od rojstva.

MNZ je v zvezi z reševanjem problematike izbrisanih poleg sprejetja prej omenjenega ZUSDDD in izdajanjem dopolnilnih odločb izbrisanim, izdalo brošuro »Informacije o ureditvi statusa izbrisanih iz registra stalnega prebivalstva Republike Slovenije«, ki podaja celovito informacijo o tem, kako si lahko izbrisani v Republiki Sloveniji uredijo status in kako lahko pridobijo posebno odločbo o ugotovitvi dovoljenja za stalno prebivanje in prijavljenem stalnem prebivališču za nazaj. Omenjena brošura je bila posredovana na vse upravne enote v Republiki Sloveniji in na vsa DKP v državah bivše Jugoslavije. Ministrstvo je prav tako pripravilo tudi informacije za izbrisane v 6 jezikih (angleškem, francoskem, bošnjaškem, albanskem, španskem) na internetni strani www.infotujci.si, kjer je objavljena tudi prej omenjena brošura v elektronski obliki. Odrpta je bila tudi telefonska številka, na katero lahko izbrisani dobijo dodatna pojasnila glede urejanja njihovega statusa v Republiki Sloveniji. Ker pa je bila z novelo ZUSDDD pristojnost za izvajanje zakona prenesena na upravne enote je MNZ pripravilo usposabljanje za delavce upravnih enot, saj gre za zelo zahtevne upravne postopke. Za potrebe teh upravnih postopkov pa je Ministrstvo za notranje zadeve izdalo Pravilnik o določitvi obrazca prošnje za izdajo dovoljenja

za stalno prebivanje in posebne odločbe, na podlagi katerega je ministristvo natisnilo prošnje ter jih posredovalo na upravne enote kjer jih upravičenci lahko prejmejo brezplačno.

MNZ je doslej v okviru pristojnosti že izvedlo različne ukrepe za ureditev statusa, ki izhajajo iz odločitev ustavnega sodišča in nacionalne zakonodaje in so vezane na izdajo dovoljen za prebivanje in prijavo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji. Ostala področja, kot so ureditev nastanitve izbrisanih, njihova vključitev na trg dela, ureditev reševanja socialne problematike, so v pristojnosti drugih ministrstev, kar kaže na potrebo po medresorskem sodelovanju za potrebe celovite obravnave problematike izbrisanih s ciljem opredelitve in priprave politike ukrepov za ponovno integracijo izbrisanih v našo družbo, vključno s povrnitvijo vseh njihovih pravic.

Zaradi potreb po horizontalnem delovanju pri celoviti obravnavi izbrisanih je tako Vlada Republike Slovenije na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05-uradno prečiščeno besedilo, 109/08 in 38/10-ZUKN) in 6. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02-popr., 54/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10 in 73/10), na 109. redni seji dne 25. 11. 2010 pod točko VI/74A sprejela sklep št. 02401-22/2010/3 z dne 25. 11. 2010 o ustanovitvi, nalogah in sestavi Delovne skupine za celovito obravnavo problematike izbrisanih v nadaljevanju: delovna skupina).

V Delovno skupino so bili imenovani člani različnih ministrstev, njen primarni cilj pa je bil pregled, preučitev in ocena trenutnega pravnega okvira in stanja reševanja problematike izbrisanih na posameznih področjih - opredelitev in priprava možnih ukrepov in politik na različnih področjih, s katerimi bi omogočili celovito obravnavo problematike izbrisanih. Ostale naloge delovne skupine so bile še: priprava smernic in možnih predlogov Vladi Republike Slovenije za celovito, sistemsko rešitev problematike izbrisanih, ureditev nastanitve, vključevanja na trg dela ter reševanja socialne problematike izbrisanih s proučitvijo možnosti vključevanja nevladnih organizacij in lokalnih skupnosti. Delovno skupino so sestavljali predstavniki Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstva za pravosodje in javno upravo, Ministrstva za infrastrukturo in prostor in Ministrstva za zdravje. Ustanovljena je bila za čas priprave sistemskih rešitev problematike izbrisanih, vendar največ za obdobje dveh let.

I. DELOVANJE DELOVNE SKUPINE TER SKLEPI Z ZASEDANJ

Delovna skupina je aktivno delovala in je zasedala 15. 12. 2010, 25. 1. 2011, 9. 3. 2011, 15.9.2011 in 18.1.2012. Redna komunikacija med posameznimi člani delovne skupine oz. njihovimi namestniki pa je potekala tudi v dopisni obliki. V nadaljevanju gradiva so povzete ključne vsebine obravnavanih tematik in sklepi z zasedanj delovne skupine.

Prvo zasedanje delovne skupine z dne 15. 12. 2010

Na prvem zasedanju delovne skupine je bilo s strani MNZ navzočim predstavljeno področje problematike izbrisanih, ukrepi Republike Slovenije, ki so bili na področju problematike izbrisanih že sprejeti oziroma izvedeni ter načrt delovanja delovne skupine ter želeni rezultati njenega delovanja.

Sklep 1: Vsako resorno ministristvo preuči zakonodajo svojega delovnega področja in se na naslednjem zasedanju delovne skupine opredeli do retroaktivnosti pravic izbrisanih (do katerih pravic so upravičeni in od kdaj naprej). V pomoč pri pripravi gradiva je bil posameznim ministrstvom posredovan »opomnik - izbrisani in pristojnosti drugih ministrstev«, ki ga je pripravilo MNZ, v katerem so bile navedene vse pravice, ki so vezane na prijavo stalnega prebivališča tujcev v Republiki Sloveniji.

Drugo zasedanje delovne skupine z dne 25. 1. 2011

Do naslednjega zasedanja delovne skupine, ki je bilo 25. 1. 2011 Direktorat za migracije in integracijo ni prejel odgovora nobenega od resornih ministrstev. V okviru svojih razprav in glede na odzive civilne sfere ter tudi Varuha človekovih pravic v konkretnem primeru je delovna

skupina med drugim naletela tudi na vprašanje retroaktivnosti ureditve lastniških certifikatov za izbrisane. Na drugem zasedanju delovne skupine sta bila tako sprejeta naslednja sklepa:

Sklep 1: MG bo zaproseno za pisno mnenje glede retroaktivnosti ureditve lastniških certifikatov za izbrisane. Dopis pripravi Direktorat za migracije in integracijo MNZ.

Sklep 2: Vsako resorno ministrstvo pripravi gradivo v katerem se opredeli do retroaktivnosti pravic izbrisanih s svojega delovnega področja (do katerih pravic so upravičeni in od kdaj naprej) ter ga najkasneje do 21. 2. 2011 posreduje na Direktorat za migracije in integracijo MNZ.

Tretje zasedanje delovne skupine z dne 9. 3. 2011

Ker pristojna ministrstva z izjemo MJU, v dogovorjenem roku še vedno niso posredovala svojih odgovorov v skladu s sklepi drugega zasedanja delovne skupine so bili tako na tretjem zasedanju delovne skupine sprejeti naslednji trije sklepi:

Sklep 1: Vsako resorno ministrstvo pripravi gradivo v katerem se opredeli do retroaktivnosti pravic izbrisanih s svojega delovnega področja (do katerih pravic so upravičeni in od kdaj naprej) ter ga najkasneje do 8. 4. 2011 posreduje na MNZ, Direktoratu za migracije in integracijo.

Sklep 2: Vsako resorno ministrstvo v skladu s III. točko sklepa Vlade posreduje na MNZ, Direktoratu za migracije in integracijo smernice in predloge za celovito, sistemsko rešitev problematike izbrisanih s svojega delovnega področja (vključevanje izbrisanih v že obstoječe sisteme, programe, itd.), in sicer najkasneje do 8. 4. 2011.

Sklep 3: MNZ pri Stanovanjskem skladu Republike Slovenije pridobi informacijo glede reševanja stanovanjske problematike izbrisanih, vključno s pridobitvijo morebitne subvencije.

Prvo poročilo o delu delovne skupine za celovito obravnavo problematike izbrisanih je bilo Vladi Republike Slovenije predstavljeno 28.7.2011. Iz prvega poročila izhaja, da je delovna skupina obravnavala vsebinske sklope za uveljavljanje pravic za nazaj glede:

- nastanitve izbrisanih,
- podelitve lastniških certifikatov,
- zdravstvenega varstva,
- vključevanja na trg dela,
- socialne problematike izbrisanih

Splošna ugotovitev po vseh obravnavanih področjih, ki izhaja iz prvega poročila delovne skupine je, da je retroaktivno uveljavljanje pravic nemogoče. Da sta v določenih primerih uveljavljanja pravic (npr. socialne pravice) tako objektivni kot subjektivni rok za vložitev predloga za obnovo postopka že zamujena, zato bi bila možna le posebna ureditev s posebnim zakonom za kategorijo izbrisanih. V tem trenutku se sicer v zvezi s konkretnimi socialnimi in drugimi podobnimi pravicami izbrisanih še ni oblikovala ustaljena ustavno-sodna praksa.

Četrto zasedanje delovne skupine z dne 15.9.2011

Glede na to, da je so bile naloge in cilji delovne skupine v prvem poročevalskem obdobju usmerjeni predvsem v ureditev vprašanja morebitnega retroaktivnega uveljavljanja pravic, ki izbrisanim pripadajo po pridobitvi statusa po posameznih področjih, je bila razprava v okviru četrtega zasedanja delovne skupine usmerjena v realizacijo ciljev iz drugega poročevalskega obdobja, in sicer v podajo predlogov in okvirnih smernic glede pomoči izbrisanim, pri uveljavljanju njihovih pravic, ki so jih pridobili z ureditvijo statusa, pravic, ki jih bodo uveljavljali v prihodnosti. V zvezi z aktivnostmi za delo v prihodnje je bilo predlagano, da se pripravi dokument, s tabelaričnim, horizontalnim pregledom vseh pravic po posameznih resornih področjih, ki pripadajo izbrisanim po pridobitvi statusa, ki bo posredovan predstavnikom po pristojnih resorjih (vzorčna tabela, ki jo je pripravilo MDDSZ), da ga dopolnijo z navedbo zakonskih podlag in pravic oziroma ugodnosti, ki iz njih izhajajo. Predlagana je bila vzpostavitev projekta asistence izbrisanim, ki bi lahko potekal v smislu ustanovitve t.i. one stop shop, kjer bi izbrisani na enem mestu pridobili informacije in kjer bi jim bila nudena asistenca pri

izpolnjevanju obrazcev in vlog za pridobitev pripadajočih oblik pomoči. Predlagane so bile različne možnosti izvedbe projekta, med drugim tudi vključitev predstavnikov nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s problematiko izbrisanih. V okviru četrtega zasedanj so bili sprejeti naslednji sklepi:

Sklep 1: Člani delovne skupine v okviru svojega delovnega področja dopolnijo tabelo z navedbo zakonskih podlag in pravic oziroma ugodnosti, ki iz njih izhajajo. Dopolnjene tabele posredujejo na elektronski naslov: dmi.mnz@gov.si najkasneje do 30.9.2011.

Sklep 2: Predstavniki ministrstev, ki so člani delovne skupine in so bili na današnjem sestanku odsotni, so pozvani k podaji odzivov in predlogov na predloge današnje razprave najkasneje do 30.9.2011.

Peto zasedanje delovne skupine z dne 18.1.2012

Predstavnica MJU je pojasnila, da v okviru delovnih področij MJU, dopolnitev v smeri navedbe zakonskih podlag glede pravic in ugodnosti, ki pripadajo izbrisanim po pridobitvi statusa, ne morejo podati, ker delovna področja MJU vsebinsko ne pokrivajo pravic, ki pripadajo izbrisanim po pridobitvi statusa. V okviru razprave vzpostavitve projekta asistence izbrisanim je bilo dogovorjeno, da bi se lahko le- ta izvajal v okviru že obstoječih kapacitet na področju informiranja in svetovanja tujcem. Preučene so bile tudi možnosti ureditve stanovanjske problematike izbrisanih v okviru t.i. dodeljevanja bivalnih enot.

Sklep 1: Člani delovne skupine v okviru svojega delovnega področja dopolnijo tabelo z navedbo zakonskih podlag in pravic oziroma ugodnosti, ki iz njih izhajajo ter navedbo povezav na spletne strani. Dopolnjene tabele posredujejo na elektronski naslov: dmi.mnz@gov.si najkasneje do 15.2.2012.

II. OBRAVNAVANJE RAZLIČNIH VSEBINSKIH SKLOPOV PRI REŠEVANJU PROBLEMATIKE IZBRISANIH

V skladu s točko III. sklepa Vlade, ki določa naloge delovne skupine je le-ta obravnavala že omenjene vsebinske sklope: nastanitev izbrisanih, lastniške certifikate, zdravstveno varstvo, vključevanje na trg dela, socialna problematika izbrisanih.

Posamezni vsebinski sklopi s stališči pristojnih resorjev so podani v nadaljevanju.

1. NASTANITEV

1.1 Ministrstvo za infrastrukturo in prostor (MzIP) – posredovano z dopisom MOP št. 024-22/2010, 15.4.2011

Stanovanjski zakon iz leta 1991 je vsem prejšnjim imetnikom stanovanjske pravice omogočil privatizacijo stanovanj, v katerih so živeli, pod posebnimi pogoji. Stanovanje je lahko odkupil vsakdo, ki je v Sloveniji lahko pridobil lastninsko pravico. Uporabniki stanovanj, ki sami niso bili državljani Republike Slovenije, imeli pa so stanovanjsko pravico, so s pisnim privoljenjem lahko prenesli pravico do privatizacije ožjim družinskim članom, ki so bili slovenski državljani. Stanovanjska zakonodaja, tako stanovanjski zakon iz leta 1991 kot stanovanjski zakon, sprejet v letu 2003 omogočata subvencije k najemnicam najemnikom, ki izpolnjujejo dohodkovne in premoženjske pogoje. Pravica do subvencije je vezana na državljanstvo, subvencije pa izplačujejo občine iz sredstev občinskih proračunov. Prav tako je na državljanstvo vezana tudi pravica do najema neprofitnega stanovanja v lasti države, občine, javnega stanovanjskega sklada ali neprofitne organizacije. Na javni razpis, ki se objavi na nivoju občine, se lahko prijavijo prosilci, ki imajo v občini prijavljeno stalno prebivališče. Najemno razmerje za tržna in službena stanovanja pa ni pogojeno s slovenskim državljanstvom. MIP meni, da ni mogoče uveljavljati retroaktivnosti, saj so stanovanja, ki so se od leta 1991 do leta 1993 privatizirala,

zasedena oziroma so lastninjena. Lastniki stanovanj sami odločajo o tem ali in pod kakšnimi pogoji so pripravljene stanovanja prodati. MIP je zavzelo stališče, da niti najem neprofitnega stanovanja, niti subvencija k najemnici nista brezpogojno neomejeni pravici, saj je najemniku v primeru, da krši najemno pogodbo ali postane lastnik primerne stanovanja ali hiše, najemna pogodba lahko odpovedana, subvencija pa je odvisna od njegovega dohodkovnega in premoženjskega stanja in se najmanj enkrat letno preverja. Zato po mnenju MIP ni mogoče trditi, da bi izbrisani, ki so po uveljavitvi Jazbinškovega zakona a pred izbrisom sicer imeli sklenjeno najemno pogodbo z občino ali državo, tudi kasneje ali/in danes izpolnjevali pogoje za najem stanovanj za nedoločen čas in neprofitno najemnico. Poseben problem je preverjanje premoženjskega stanja prosilcev-upravičencev in njihovih družinskih članov, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji. Zakonodaja namreč kot odklonilni razlog pri dodelitvi in kasnejši uporabi neprofitnega najemnega stanovanja določa lastništvo ali solastništvo nepremičnine. MIP pripravlja smernice za nov Nacionalni stanovanjski program in je trenutno v fazi priprave delovnega gradiva oziroma osnutka Nacionalnega stanovanjskega programa. Glede na to, da Stanovanjski svet, ki je zadolžen za pripravo omenjenega gradiva trenutno ne deluje, v letu 2012 tega programa zato ne bo možno izvesti, je pa sprejem tega programa pogoj za spremembo nacionalne zakonodaje in posledično možnost dostopa do neprofitnih stanovanj tudi za tujce. V tezah za nov program je MzIP člane Stanovanjskega sveta med drugim seznanilo tudi z dejstvom, da bo potrebno dosledno uveljaviti in implementirati zahteve Direktive Sveta 2003/109/ES in spremeniti Stanovanjski zakon tako, da bodo lahko tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje dostopali do vseh, tudi javnih stanovanj, pod enakimi pogoji kot slovenski državljani. Posebno pozornost bo potrebno posvetiti hitrejšemu zagotavljanju novih neprofitnih najemnih stanovanj, saj so občine, ki so po zakonodaji zadolžene za pridobivanje neprofitnih stanovanj, v zadnjem 10-letnem obdobju pridobile povprečno le okrog 450 neprofitnih najemnih stanovanj, registriranih prosilcev pa je okrog 5.600. Dinamika zagotavljanja stanovanj je v največji meri odvisna od finančnih možnosti občin in države, kar bo pri oblikovanju ciljev nujno potrebno upoštevati.

Možnost za ureditev stanovanjske problematike izbrisanih MzIP trenutno vidi v okviru t.i. dodeljevanja bivalnih enot, za dodelitev katerih slovensko državljanstvo prosilca ni pogoj. V primeru dodelitve bivalnih enot gre za začasno rešitev, uporabniki so zavezani k plačevanju najemnine, ki jo določijo občine glede na velikost prostora. Bivalne enote dodeljujejo občine, namenjene pa so začasnemu reševanju stanovanjskih problemov, pri čemer javni razpis ni potreben. Postopek za dodelitev bivalnih enot se začne na zahtevo stranke ali po uradni dolžnosti.

1.2 Ministrstvo za javno upravo (MJU) – posredovano z dopisom MJU št. 012-3/2011/7 z 11. 2. 2011

MJU je z v zvezi z reševanjem stanovanjske problematike izbrisanih posredovalo naslednja pojasnila: Stanovanjski skladi MNZ, MORS in Stanovanjske komisije Vlade RS so skladi, v katerih so izključno kadrovska stanovanja, namenjena delavcem v javni upravi. Njihovo dodelitev določajo stanovanjski pravilniki organov. Z ustanovitvijo javnega nepremičninskega sklada bodo stanovanja vseh treh fondov prenesena na sklad, vendar pa bodo vsi organi, ki bodo stanovanje prenesli na sklad, še vedno odločali o dodeljevanju in odvzemanju stanovanj, skladno z njihovimi pravilniki in drugimi akti, javni sklad pa bo zagotavljal izvajanje sprejetih odločitev. To pomeni, da bo imel novoustanovljeni nepremičninski sklad, v zvezi s temi stanovanji omejene pristojnosti.

Ker so to kadrovska stanovanja uslužbencev javne uprave in je torej osnovni pogoj za dodelitev stanovanja sklenjeno delovno razmerje v državni upravi, teh stanovanj ni možno nameniti za druge namene, tako tudi ne za reševanje stanovanjske problematike izbrisanih.

Določila vseh treh pravilnikov sicer dovoljujejo dodelitev stanovanj tudi prosilcem, ki niso javni uslužbenci, vendar le v primeru, ko posamezna stanovanja ni možno oddati delavcem v državni upravi. V teh primerih se stanovanja lahko odda le za dobo enega leta in za profitno najemnino. V to kategorijo bi lahko šteli tudi izbrisane, tako kot vse druge državljane Republike Slovenije.

Glede na navedeno torej ni možno računati na sistemsko reševanje stanovanjske problematike izbrisanih, ne v okviru sedanje ureditve, ne v okviru združenega fonda stanovanj javnih uslužbencev v nepremičninskem skladu.

NASTANITEV – povzetek ugotovitev:

MOP (sedaj MzIP) je člane (prejšnjega) Stanovanjskega sveta med drugim seznanilo tudi z dejstvom, da bo potrebno dosledno uveljaviti in implementirati zahteve Direktive Sveta 2003/109/ES in spremeniti Stanovanjski zakon tako, da bodo lahko tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje dostopali do vseh, tudi javnih stanovanj, pod enakimi pogoji kot slovenski državljani. Posebno pozornost bo potrebno posvetiti hitrejšemu zagotavljanju novih neprofitnih najemnih stanovanj.

Možnost za ureditev stanovanjske problematike izbrisanih MzIP trenutno vidi v okviru t.i. dodeljevanja bivalnih enot, za dodelitev katerih slovensko državljanstvo prosilca ni pogoj. V primeru dodelitve bivalnih enot gre za začasno rešitev, uporabniki so zavezani k plačevanju najemnine, ki jo določijo občine glede na velikost prostora. Bivalne enote dodeljujejo občine. Postopek za dodelitev bivalnih enot se začne na zahtevo stranke ali po uradni dolžnosti.

MJU pa je zavzel stališče, da ni možno računati na sistemsko reševanje stanovanjske problematike izbrisanih, ne v okviru sedanje ureditve, ne v okviru združenega fonda stanovanj javnih uslužbencev v nepremičninskem skladu.

2. LASTNIŠKI CERTIFIKATI

Ker omenjeno vprašanje spada v delovno področje MG je MNZ v skladu s sklepom 1 z drugega zasedanja delovne skupine le-to z dopisom številka 012-24/2010/18 (121-09) z 28. 1. 2011 zaprosilo za pisno mnenje o stališču MG do tega vprašanja in stališču o upravičenosti izbrisanih do pridobitve lastniških certifikatov v Republiki Sloveniji.

Ministrstvo za gospodarstvo (MG) – posredovano z dopisom MG št. 470-3/2011-2 z 1.3.2011

Eno od temeljnih načel lastninjenja družbenega premoženja je bila brezplačna razdelitev dela družbenega kapitala podjetij državljanom Republike Slovenije. Brezplačna razdelitev se je izvedla z izdajo lastniških certifikatov, ki so upravičencem omogočili udeležbo na delu družbenega premoženja. Imetnik ga je lahko uporabil tako, da ga je vložil v podjetje, ki je lastninsko preoblikovanje izvedlo s pomočjo zbiranja lastniških certifikatov ali v pooblaščen investicijsko družbo. Pravna podlaga za izdajo lastniških certifikatov je bil Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij (Ur. l. RS, št. 55/92, 7/93, 31, 93 in 1/96, v nadaljnjem besedilu: ZLPP). Le-ta je v 31. členu določal, da se za brezplačno razdelitev dela družbenega kapitala podjetij osebam, ki so bili na dan 5. 12. 1992 državljani Republike Slovenije izdajo lastniški certifikati. V 8. členu Uredbe o izdaji, razdelitvi in uporabi častniških certifikatov (Ur. l. RS, št. 40/93, 72/93, 17/94, 47/94, 8/95, 69/95 in 51/96) je bilo določeno, da se lastniški certifikati izdajo upravičencu na podlagi razvida državljanov Republike Slovenije, ki ga vodi MNZ. Razumevanje državljanstva kot pogoja za izdajo lastniškega certifikata je razjasnila tudi odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-156/93-17 s 6. 10. 1994. Ustavno sodišče je v odločbi

ugotovilo, da 18. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah ZLPP, ki je spremenil 31. člen ZLPP ni v neskladju z Ustavo. V obrazložitvi je med drugim navedlo, da je oseba, ki izpolnjuje pogoje iz 13. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne listine o samostojnosti in neodvisnosti in ki je pravočasno vložila svojo vlogo za pridobitev državljanstva, z državljan Republike Slovenije izenačena v vseh pravicah in dolžnostih. O tem, ali oseba, ki ni v razvidu državljanov na dan 5. 12. 1992, izpolnjuje zakonske pogoje za pridobitev državljanstva, in bi bila posledično upravičena do lastniškega certifikata, MG ni bilo pristojno odločati. ZLPP je prenehal veljati 1. maja 1998 z uveljavitvijo Zakona o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe (Ur. l. RS, št. 30/98, 12/99 in 79/01; v nadaljnjem besedilu: ZZLPPO). Z ZZLPPO se je proces lastninskega preoblikovanja zaključil, družbenega z uveljavitvijo tega zakona ni več.

LASTNIŠKI CERTIFIKATI – povzetek ugotovitev:

MG je zavzelo stališče, da izdaja lastniških certifikatov dejansko ni smiselna, ker njihova uporaba ni več mogoča. Retroaktivnost po mnenju MG zato dejansko in pravno ni mogoča, ker ni mogoče vzpostaviti stanja, po katerem bi oseba za lastniške certifikate lahko pridobila delnice/deleže podjetij. Na MG še menijo, da bi bilo potrebno o morebitni upravičenosti »izbrisanih« do lastniških certifikatov oziroma do kakršnihkoli pravic zaradi nepridobitve certifikatov ob upoštevanju zgoraj navedenih dejstev presoјati vsak primer posebej.

3. ZDRAVSTVENO VARSTVO

Ministrstvo za zdravje (MZ) – posredovano z dopisom št. 012-42/2011 z 7.4.2011

S stališča veljavne zakonodaje lahko pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ) zavarovane osebe skladno z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) uresničujejo samo z urejenim zavarovanjem. Če tega statusa v preteklosti niso mogle urediti, pravic v breme OZZ niso mogle uveljaviti (z izjemo storitev nujnega zdravljenja). Pravice iz OZZ obsegajo pravice do zdravstvenih storitev (»storitve v naravi« in pravice do določenih denarnih nadomestil (nadomestila za začasno zadržanost od dela, potni stroški, pogrebna, posmrtnina). Kot rečeno, pravic do zdravstvenih storitev zaradi neurejenega statusa OZZ niso mogle uveljavljati, zato jih osebam za nazaj ni mogoče podeliti. Za denarna nadomestila pa je teoretično možno, da ko se za določeno osebo za nazaj vzpostavi ustrezna zavarovalna podlaga (npr. delovno razmerje), ima taka oseba ob predložitvi ustreznih dokazov (že po sedaj veljavnih predpisih) možnost za tisto obdobje uveljaviti morebitne dajatve ali povračila, do katerih bi bila v primeru urejenega statusa upravičena. Vendar v praksi do takšnih zahtev za nazaj zaradi narave pravic iz OZZ (vezanost na konkretno ugotavljanje zdravstvenega stanja) ne prihaja. Na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju zagotavlja Republika Slovenija iz proračuna sredstva za nujno zdravljenje oseb neznanega prebivališča, tujcev iz držav, s katerimi niso sklenjene mednarodne pogodbe, ter tujcev in državljanov Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v tujini, ki začasno prebivajo v Republiki Sloveniji ali so na poti skozi državo in zanje ni bilo mogoče zagotoviti plačila zdravstvenih storitev, kakor tudi za druge osebe, ki po določbah tega zakona niso vključene v obvezno zdravstveno zavarovanje in niso zavarovane pri tujem nosilcu zdravstvenega zavarovanja. Izvajalec, ki zagotovi nujno zdravljenje, Ministrstvu za zdravje posreduje izpolnjen zahtevek za povračilo sredstev iz proračuna Republike Slovenije in priloži priloge, ki dokazujejo upravičenost zahtevka. Izbrisani so se po zdravstveno pomoč obračali na Ambulanto za nezavarovane osebe v Mariboru in Ljubljani. Po podatkih MZ ljubljansko ambulanto obiskujejo izbrisani od njenega nastanka (leta 2002). Od 725 registriranih uporabnikov ambulante je (bilo) število izbrisanih 112. Ambulanta ocenjuje, da je 80-100 takih, ki so še vedno izbrisani brez urejenega statusa in jih zato občasno obiskujejo. Lani so njihovo ambulanto prvič obiskali 4 izbrisani. Ambulanta v Mariboru je lani obravnavala 6 izbrisanih. V obeh ambulantah opažajo upad števila

nezavarovanih-izbrisanih. Število njihovih obiskov se je zelo zmanjšalo zaradi celostne ureditve statusa in drugih vzrokov. Njihove zdravstvene težave so bile največkrat: visok srčni pritisk, pljučne bolezni, alergije, bolezni srca in ožilja, težave, ki so posledica prekomernega uživanja alkohola in kajenja, težave z želodcem, jetri, sladkorna bolezen, ipd. V ljubljanski ambulanti so izbrisanim nudili zdravstveno oskrbo znotraj ambulate (zdravniški pregled, zdravila, laboratorij). Po potrebi so jih napotili k različnim specialistom. Glede na to, da v ljubljanski ambulanti deluje 38 zdravnikov prostovoljcev različnih specialistov, je mogoče trditi, da je bila možnost za zdravstveno obravnavo izbrisanih celostna. Koliko je bila uspešna, je v veliki meri odvisno tudi od zdravstvenih težav, ki jih je imel posameznik. Podobno je bilo tudi v mariborski ambulanti. Pacienti so bili celostno obravnavani, predpisana jim je bila ustrezna medikamentozna terapija, po potrebi so bile opravljene preiskave, ki jih opravljajo v sami ambulanti (kri, urin, sladkor, spirometrija, ipd.), prav tako so bili po potrebi napoteni k specialistom. Vsi pacienti so bili večkrat obravnavani znotraj ambulate, nekateri izmed pacientov navedene ciljne skupine so bili deležni tudi sistematskega pregleda, ki so ga izvedli v letu 2008. Znotraj socialnovarstvenega aspekta ambulate s pripadajočo pravno službo, pa so jim pomagali pri ureditvi osebne statusne dokumentacije, pri ureditvi prijave na naslovu humanitarne organizacije ter ureditvi denarne socialne pomoči na centru za socialno delo in na koncu vključitev v javno zdravstveno mrežo. Pristop k reševanju problemov izbrisanih je bil v obeh ambulantah zdravstveni in socialno-varstveni, saj se ta dva vidika med seboj prepletata. Konkretno v tem smislu, da si posameznik najprej uredi bivanje, za kar poskrbi socialna služba, šele nato se lahko izbrisani vključi v obstoječi zdravstveni sistem, kar je eden od najpomembnejših ciljev obeh programov. Ambulanti sta poskrbeli za oddajo prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje pri MNZ ter pisali posebna priporočila za pospešeno obravnavo, predvsem na podlagi perečih zdravstvenih težav izbrisane. Po pridobitvi dovoljenja za stalno prebivanje tujca v Republiki Sloveniji sta ambulanti poskrbeli še za pomoč pri prijavi stalnega prebivališča, največkrat neuspešno, ureditvi in financiranju ustreznih osebnih dokumentov, pomoči in napotitvi na pristojne centre za socialno delo, kjer so te osebe lahko uveljavljale denarno socialno pomoč. Pomagali so jim tudi pri urejanju osnovnega zdravstvenega zavarovanja in vključitvi v obstoječi zdravstveni sistem.

ZDRAVSTVENO VARSTVO - povzetek ugotovitev:

Pravic do zdravstvenih storitev zaradi neurejenega statusa obveznega zdravstvenega zavarovanja izbrisani formalno gledano niso mogli uveljavljati, vendar pa so kljub temu storitve uveljavljali preko opisanih obstoječih mehanizmov. Zato osebam teh storitev za nazaj ni mogoče podeliti. Za denarna nadomestila je teoretično možno, da ko se za določeno osebo za nazaj vzpostavi ustrezna zavarovalna podlaga (npr. delovno razmerje), ima taka oseba ob predložitvi ustreznih dokazov (že po sedaj veljavnih predpisih) možnost za tisto obdobje uveljaviti morebitne dajatve ali povračila, do katerih bi bila v primeru urejenega statusa upravičena.

4. VKLJUČEVANJE NA TRG DELA

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) – posredovano z dopisom št. 012-58/2010/10 z 4.4.2011

V zvezi z delovnimi področji Direktorata za trg in zaposlovanje MDDSZ sta relevantni področji štipendiranje in delovne migracije. Sektor za štipendiranje in vseživljenjsko učenje in štipendiranje je pojasnil, da bi bili izbrisani upravičeni do kadrovske in republiške štipendije ter štipendij za izrazito nadarjene, pri čemer predlagajo, da naj bi uveljavljanje pravic za nazaj potekalo na podlagi obnove postopka, torej bi bili upravičeni le tisti, ki so dejansko vložili vlogo in jim je bila ta zavrnjena zaradi neizpolnjevanja pogoja stalnega prebivališča. Glede področja zaposlovanja in dela tujcev je relevanten 23. člen takrat veljavnega Zakona o zaposlovanju tujcev (Ur. l. RS, št. 33/1992), ki določa pogoje, pod katerimi so državljani nekdanje SFRJ

oziroma drugih republik nekdanje SFRJ upravičeni do pridobitve osebnega delovnega dovoljenja za eno leto oziroma za nedoločen čas.

VKLJUČEVANJE NA TRG DELA - povzetek ugotovitev:

V kolikor bi bila sprejeta odločitev o tem, da se izbrisanim retroaktivno zagotovijo pravice zgolj na podlagi obnove postopka, se bo od upoštevanju procesnih določb, ki urejajo obnovo postopka na podlagi zahteve za obnovo postopka ponovno proučilo relevantne vsebinske elemente vloge. Torej bi bili upravičeni le tisti, ki so dejansko vložili vlogo in jim je bila ta zavrnjena zaradi neizpolnjevanja pogoja stalnega prebivališča.

5. SOCIALNA PROBLEMATIKA

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) - posredovano z dopisom št. 012-58/2010/10 z 4.4.2011

Direktorat za socialne zadeve MDDSZ je mnenja, da bodo izbrisani, ki bodo pridobili dovoljenje za stalno prebivanje tujca v Republiki Sloveniji po Zakonu o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (ZUSDDD-B) in dopolnilno odločbo, s katero jim bo priznan status in prijava prebivališča za nazaj, upravičeni do izbire družinskega pomočnika, pomoči na domu, institucionalnega varstva, vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji, denarne socialne pomoči ter prve socialne pomoči in osebne pomoči. Ob tem so zapisali, da bi bil izbrisan, ki je dejansko vložil vlogo za priznanje pravice do družinskega pomočnika (ali za sprejem v varstveno delovni center, institucionalno varstvo oz. za pomoč družini na domu) in mu je bila le-ta zavrnjena, ker ni izpolnjeval pogoja državljanstva oz. stalnega prebivanja in si je moral zato na trgu najeti osebo, ki mu je podobno storitev nudila in jo je moral za to plačevati, upravičen na takšni podlagi do povračila stroškov, ki jih je s tem imel v delu, ki bi jih sicer krila Republika Slovenija oziroma občina. Tudi v zvezi z upravičenostjo do denarne socialne pomoči je Direktorat za socialne zadeve mnenja, da bi izbrisani, ki je dejansko vložil vlogo za denarno socialno pomoč in mu je bila le-ta zavrnjena, ker ni izpolnjeval pogoja državljanstva oz. stalnega prebivanja, lahko z izrednim pravnim sredstvom-obnovo postopka in ob pogoju, da bi izpolnjeval ob času vložitve vloge tudi druge, z Zakonom o socialnem varstvu predpisane pogoje, bil upravičen do denarne socialne pomoči-prvič se le-ta dodeli za obdobje največ treh mesecev. Subjektivni rok za vložitev predloga za obnovo postopka je en mesec od dneva, ko je stranka zvedela za okoliščine, ki narekujejo obnovo postopka (v konkretnem primeru v enem mesecu od dneva, ko bi bila izdana dopolnilna odločba, s katero bi ji bila priznana pravica do stalnega bivanja za nazaj), objektivni rok pa tri leta od dokončnosti odločbe, s katero je bila stranki zavrnjena pravica do denarne socialne pomoči. Če bi mu z zakonom priznali uveljavljanje pravic za nazaj brez določenega roka, bi bilo vseeno pri ugotavljanju upravičenosti do denarne socialne pomoči treba ugotoviti, ali je ta oseba izpolnjevala takrat vse tiste pogoje, ki so podlaga za uveljavljanje te pravice (premoženjsko stanje, dohodki, itd.). Direktorat za družino je mnenja, da bi izbrisani, ki so dejansko vložili vlogo za nadomestilo preživnine po ZJJSRS ali vlogo za uveljavitev pravic po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih lahko zahtevali obnovo postopka, če jim je bila zaradi neizpolnjevanja pogoja stalnega prebivanja zavrnjena vloga. Glede starševskih nadomestil pa naj bi veljal "zavarovalniški princip", torej da imajo pravico, v kolikor plačujejo prispevke.

MDDSZ ob povedanemu še dodaja, da je v zvezi z oblikovanjem stališča ministrstva do retroaktivnosti pravic izbrisanih potrebno upoštevati pomisleke, ki so v zvezi s tem izpostavljeni v opomniku, ki ga je pripravilo MNZ, zlasti vprašanje glede uveljavljanja pravice za obdobje od izbisa do izdaje posebne odločbe o ugotovitvi dovoljenja za stalno prebivanje in prijavljenem stalnem prebivališču za nazaj. Pri tem se postavlja vrsta vprašanj, zlasti glede obsega upravičencev (ali so do pravic za nazaj na podlagi obnove postopka upravičeni le tisti, ki so

dejansko vložili vlogo in jim je bila ta zavrnjena, ker niso izpolnjevali pogoja stalnega prebivališča oziroma ali bi bilo potrebno uveljavitev pravic za nazaj omogočiti tudi tistim, ki vlog niso vložili, ker so vedeli, da ne izpolnjujejo pogoje stalnega prebivališča) ter načina uveljavljanja pravic. Tudi v primeru, če se omogoči uveljavljanje pravic za nazaj zgolj tistim, ki jim je bila vloga zavrnjena, sta, kot izhaja iz pojasnila Direktorata za socialne zadeve MDDSZ, tako objektivni kot subjektivni rok za vložitev predloga za obnovo postopka že zamujena. V kolikor to drži, je potrebno preučiti, ali situacija ne zahteva posebne ureditve (z zakonom) za kategorijo izbrisanih.

SOCIALNA PROBLEMATIKA - povzetek ugotovitev:

Po mnenju MDDSZ bi izbrisani, ki je dejansko vložil vlogo za eno od oblik pomoči in mu je bila le-ta zavrnjena, ker ni izpolnjeval pogoja državljanstva oz. stalnega prebivanja, lahko z izrednim pravnim sredstvom - obnovo postopka in ob pogoju, da bi izpolnjeval ob času vložitve vloge tudi druge pogoje, bil upravičen do te pomoči. Tudi v primeru, če se omogoči uveljavljanje pravic za nazaj zgolj tistim, ki jim je bila vloga zavrnjena, sta, kot izhaja iz pojasnila Direktorata za socialne zadeve MDDSZ, tako objektivni kot subjektivni rok za vložitev predloga za obnovo postopka že zamujena. V kolikor to drži, je potrebno preučiti, ali situacija ne zahteva posebne ureditve (z zakonom) za kategorijo izbrisanih. Glede starševskih nadomestil pa naj bi veljal "zavarovalniški princip", torej da imajo pravico, v kolikor plačujejo prispevke.

III. UVELJAVLJANJE PRAVIC PO POSAMEZNIH RESORNIH PODROČJIH IN NUDENJE SISTEMSKE ASISTENCE IZBRISANIM

V okviru drugega poročevalskega obdobja se je delovna skupina posvetila pripravi okvirnih smernic in možnih predlogov za celovito, sistemsko rešitev problematike izbrisanih, preučila pa je tudi možnosti in oblike pomoči izbrisanim, ki bi omogočile sistemsko asistenco izbrisanim na navedenih področjih. Delo delovne skupine je bilo tako usmerjeno predvsem v preučevanje možnosti uveljavljanja pravic izbrisanih, ki jih lahko pridobijo po tem, ko si v Republiki Sloveniji ureditvijo status, torej s pridobitvijo dovoljenja za stalno prebivanje oz. prijavo stalnega prebivališča – za naprej. V ta namen je delovna skupina pripravila tabelarni, horizontalni pregled vseh pravic po posameznih resornih področjih.

Ta pregled pravic, ki jih lahko uveljavljajo izbrisani, bo v seznanitev posredovan vsem tistim deležnikom, ki se srečujejo z navedeno populacijo - Upravnim enotam, Diplomatskim predstavništvom in konzulatom, Centrom za socialno delo, Zavodu za zaposlovanje, Info točki za tujce, Nevladnim organizacijam v RS. Gradivo bo objavljeno tudi na spletni strani www.infotujci.si, do te spletne strani pa bodo omogočeni tudi vpogledi iz spletnih strani različnih resorjev in na navedene spletne strani resorjev v tabeli. Tako se bo zagotovila kar se da široka deseminacija ustreznih in relevantnih informacij in se bo vzpostavila ter zagotavljala sistemska asistenca izbrisanim pri uveljavljanju njihovih pravic.

Zakonska podlaga	Zakon o socialno varstvenih prejemkih , Uradni list RS, št. 61/10 in 40/11
Člen zakona	1. odstavek 3. člena;
Pravica/ugodnost	pravica do prejemanja denarne socialne pomoči, izredne denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka ter povečanja denarne socialne pomoči za dodatek za pomoč in postrežbo;
Upravičenci	<ul style="list-style-type: none"> • tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje in stalnim prebivališčem v RS; • tujci, ki ta prejemka lahko uveljavljajo na podlagi mednarodnih aktov, ki obvezujejo RS (trenutno teh aktov še ni)

Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/denarna_socialna_pomoc/

Zakonska podlaga	Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb , Uradni list SRS, št. 41/83, Uradni list RS, št. 114/06 – ZUTPG, 122/07 – odl. US in 61/10 – ZSVarPre;
Člen zakona	2. člen;
Pravica/ugodnost	pravica do družbenega varstva (status invalida in na podlagi tega statusa nadomestilo za invalidnost ter dodatek za tujo nego in pomoč) zmerno, težje in težko duševno in najtežje prizadetih oseb, ki se ne morejo usposobiti za samostojno življenje in delo;
Upravičenci	tujci oz. invalidi, ki imajo stalno prebivališče v RS;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/nadomestilo_za_invalidnost/

Zakonska podlaga	Zakon o socialnem varstvu , Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 40/11 – ZUPJS-A in 40/11 – ZSVarPre-A;
Člen zakona	14. člen;
Pravica/ugodnost	prva socialna pomoč in osebna pomoč;
Upravičenci	vsakdo, ki se znajde v socialni stiski in težavi;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/socialnovarstvene_storitve/svetovanje_posamezniku/

Zakonska podlaga	Zakon o socialnem varstvu , Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 40/11 – ZUPJS-A in 40/11 – ZSVarPre;
Člen zakona	5. člen;
Pravica/ugodnost	pomoč družini za dom; pomoč družini na domu; socialni servis; institucionalno varstvo; vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji; pomoč delavcem v podjetjih, zavodih ter pri drugih delodajalcih; pravica do izbire družinskega pomočnika;
Upravičenci	tujci z dovoljenjem za stalno prebivanje v RS;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	NE

Povezava na spletno stran	http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/socialnovarstvene_storitve/pomoc_druzini/ http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/socialnovarstvene_storitve/institucionalno_varstvo/ http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/druzinski_pomocnik/
----------------------------------	---

Področje: TRG DELA IN ZAPOSLOVANJE

Zakonska podlaga	Zakon o urejanju trga dela (ZUTD) , Uradni list RS, št. 80/10;
Člen zakona	6. člen; 8. člen
Pravica/ugodnost	Pravica do vseživljenjske karierne orientacije, posredovanja zaposlitve, vključenosti v ukrepe APZ;
Upravičenci	državljeni držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije; tujci, ki imajo osebno delovno dovoljenje z veljavnostjo treh let ali za nedoločen čas, tujci z osebnim delovnim dovoljenjem, izdanim osebi z začasno zaščito oz. prosilcu za mednarodno zaščito, ter tujci, ki na podlagi sklenjenega mednarodnega sporazuma ali ob upoštevanju načela vzajemnosti izpolnjuje pogoje za pridobitev pravice do denarnega nadomestila med brezposelnostjo, dokler prejema to nadomestilo;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/za_poslovanje/zutd/

Zakonska podlaga	Zakon o urejanju trga dela (ZUTD) , Uradni list RS, št. 80/10;
Člen zakona	6. člen, 8. člen, 68. člen;
Pravica/ugodnost	pravica do plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje eno leto pred izpolnitvijo minimalnih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine;
Upravičenci	Zavarovanec, ki je državljan Republike Slovenije, države članice EU, EGP ali Švicarske konfederacije, in zavarovanec, ki je tujec z dovoljenjem za stalno prebivanje, in mu po izteku denarnega nadomestila do izpolnitve minimalnih pogojev za starostno upokožitev manjka največ eno leto ter je brezposelna oseba;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/zaposlovanje/zutd/

Zakonska podlaga	Zakon o zaposlovanju in delu tujcev , Uradni list RS, št. 26/11;
Člen zakona	9. člen;
Pravica/ugodnost	pravica do prostega dostopa na trg dela;

Upravičenci	državljeni držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije ter njihovi družinski člani, ki niso državljani držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije in v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi dovoljenja za prebivanje zaradi združitve družine. V konkretnem primeru pa imajo prost dostop na trg dela tujci, ki imajo v RS dovoljenje za stalno prebivanje.
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/delovne_migracije/

Zakonska podlaga	Zakon o subvencioniranju študentske prehrane , Uradni list RS, št. 74/07 – uradno prečiščeno besedilo in 33/09;
Člen zakona	6. člen;
Pravica/ugodnost	pravica študentov do subvencionirane študentske prehrane ;
Upravičenci	Vse osebe s statusom študenta, ki se izobražujejo na višjih strokovnih šolah in visokošolskih zavodih v Republiki Sloveniji ter niso zaposlene, tudi vsi študentje tujih univerz, ki v okviru mednarodnih izmenjalnih programov v Republiki Sloveniji opravljajo študijske obveznosti, ob pogoju recipročnosti;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	Izenačenost na podlagi drugega odstavka 24. člena Direktive 2004/38/EC ni zahtevana.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/veljavni_predpisi/#c7598

Zakonska podlaga	Zakon o štipendiranju , Uradni list RS, št. 59/07 , 63/07 popr.; 40/09 in 62/10 - ZUPJS
Člen zakona	8. člen;
Pravica/ugodnost	<ul style="list-style-type: none"> • V skladu z določbo prvega odstavka 23. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10 in 40/11) tujci (državljeni EU in državljani tretjih držav) niso več upravičeni do državne štipendije po Zakonu o štipendiranju. Omenjena določba se bo začela uporabljati s 1. 1. 2012. • Na podlagi Zakona o štipendiranju so tujci upravičeni do naslednjih štipendij: <ul style="list-style-type: none"> - Zoisove štipendije, - Kadrovske štipendije, - Štipendije na podlagi meddržavnih sporazumov. • Na podlagi javnih razpisov Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije so do štipendij Ad futura upravičeni do štipendij tudi tujci.
Upravičenci	Državljeni držav članic EU in EGP in njihovi družinski člani, če imajo dovoljenje za stalno ali začasno prebivanje v Republiki Sloveniji ali če so bili zaposleni ali samozaposleni v Republiki Sloveniji in imajo dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji ter državljani tretjih držav, ki imajo dovoljenje za stalno ali začasno prebivanje v Republiki Sloveniji, in njihovi ožji družinski člani. Državljanom tretjih držav se štipendija lahko dodeli na podlagi sklenjenih meddržavnih sporazumov oziroma po načelu

	vzajemnosti.
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	Izenačenost na podlagi drugega odstavka 24. člena Direktive 2004/38/EC ni zahtevana.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/stipendije/

Področje: DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Zakonska podlaga	Zakon o odpravljanju posledic dela z azbestom , Uradni list RS, št. 15/07 – uradno prečiščeno besedilo in 51/09;
Člen zakona	2. člen;
Pravica/ugodnost	<ul style="list-style-type: none"> - Pravica do plačila odškodnine v pavšalnem znesku - Pravica do odškodnine za osebe, ki so zbolele za mezoteliomom
Upravičenci	<ul style="list-style-type: none"> - osebe, ki so bile zaposlene v gospodarskih družbah, ki so predelovale, skladiščile, vgrajevale ali odstranjevale azbest, oziroma azbestne izdelke - osebe, ki so zaposlene v gospodarskih družbah, ki uporabljajo in odstranjujejo azbestne izdelke, na delovnih mestih, kjer so izpostavljeni azbestu - če imajo stalno prebivališče v RS in so zbolele za mezoteliomom zaradi izpostavljenosti azbestu na ozemlju RS.
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/veljavni_predpisi/

Zakonska podlaga	Zakon o odpravljanju posledic dela z azbestom , Uradni list RS, št. 15/07 – uradno prečiščeno besedilo in 51/09;
Člen zakona	2. člen;
Pravica/ugodnost	Pravica do invalidske pokojnine pod ugodnejšimi pogoji ;
Upravičenci	Osebe, ki so bile zaposlene v gospodarskih družbah, ki so predelovale, skladiščile, vgrajevale ali odstranjevale azbest oziroma azbestne izdelke, na delovnih mestih, kjer so bile izpostavljeni azbestu in jim je pri njih po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ugotovljena invalidnost II. oziroma III. kategorije zaradi poklicne bolezni iz 4. člena tega zakona, če so dopolnile najmanj 25 let pokojninske dobe in najmanj 50 let starosti;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/delovna_razmerja_in_pravice_iz_de_la/pokojninsko_in_invalidsko_zavarovanje/pravice_iz_obveznega_pokojninskega_in_invalidskega_zavarovanja/

--	--

Zakonska podlaga	Zakon o varstvenem dodatku , Uradni list RS, št. 10/08 in 61/10 – ZSVar Pre;
Člen zakona	2. člen;
Pravica/ugodnost	Pravica do varstvenega dodatka – do začetka uporabe ZSVarPre (1. 1. 2012);
Upravičenci	uživalci starostne, invalidske, družinske in vdovske pokojnine iz obveznega pokojninskega in i
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	NE (pravica vključena v Aneks X Uredbe 883/2004).
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/delovna_razmerja_in_pravice_iz_dela/pokojnins

Področje: DRUŽINA

Zakonska podlaga	Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih , Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 in 62/10 – ZUPJS;
Člen zakona	59. člen;
Pravica/ugodnost	Pravica do starševskega dodatka ;
Upravičenci	Tujci s stalnim prebivališčem v RS in državljanstvom EU;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	NE.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina/starsevsko_varstvo_in_druzinski_prejemki/druzinski_prejemki/starsevski_dodatek/

Zakonska podlaga	Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih , Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 in 62/10 – ZUPJS;
Člen zakona	64. člen;
Pravica/ugodnost	Pravica do pomoči ob rojstvu otroka ;
Upravičenci	Tujci s stalnim prebivališčem v RS;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	NE.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina/starsevsko_varstvo_in_druzinski_prejemki/druzinski_prejemki/pomoc_ob_rojstvu_otroka/

Zakonska podlaga	Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih , Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 in 62/10 – ZUPJS;
Člen zakona	67. člen;
Pravica/ugodnost	Pravica do otroškega dodatka ;
Upravičenci	Tujci, in sicer za otroka s prijavljenim prebivališčem v RS;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina/starsevsko_varstvo_in_druzinski_prejemki/druzinski_prejemki/otroski_dodatek/

Zakonska podlaga	Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih , Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 in 62/10 – ZUPJS;
Člen zakona	77. člen;
Pravica/ugodnost	Pravica do dodatka za veliko družino ;
Upravičenci	Tujci, če imajo eden od staršev in otroci skupno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	NE.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina/starsevsko_varstvo_in_druzinski_prejemki/druzinski_prejemki/dodatek_za_veliko_druzino/

Zakonska podlaga	Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih , Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 in 62/10 – ZUPJS;
Člen zakona	81. člen;
Pravica/ugodnost	Pravica do dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo ;
Upravičenci	Tujci oz. eden od staršev, če ima otrok stalno prebivališče v Republiki Sloveniji;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	NE.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina/starsevsko_varstvo_in_druzinski_prejemki/druzinski_prejemki/dodatek_za_nego_otroka/

Zakonska podlaga	Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih , Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 in 62/10 – ZUPJS;
Člen zakona	84. člen;
Pravica/ugodnost	Pravica do delnega plačila za izgubljeni dohodek ;
Upravičenci	Eden od staršev, če imata otrok in eden od staršev stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in sta državljana EU.
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	NE
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina/starsevsko_varstvo_in_druzinski_prejemki/druzinski_prejemki/delno_placilo_za_izgubljeni_dohodek/

Zakonska podlaga	Zakon o javnem jamstvenem in preživninskem skladu Republike Slovenije , Uradni list RS, št. 78/06 – uradno prečiščeno besedilo ;
Člen zakona	16. člen;
Pravica/ugodnost	Pravice delavcev v primeru insolventnosti delodajalca ;
Upravičenci	Tujec oz. delavec, ki opravlja delo ali ga običajno opravlja v Republiki Sloveniji, in ima z delodajalcem (pravna ali fizična oseba s sedežem v Republiki Sloveniji ali v drugi državi članici Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora, ki svojo dejavnost opravlja v Republiki Sloveniji) sklenjeno pogodbo o zaposlitvi, v skladu z veljavno zakonodajo Republike Slovenije;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.jps-rs.si/si/jamstveni-sklad/naloge-sklada/

Zakonska podlaga	Zakon o javnem jamstvenem in preživninskem skladu Republike Slovenije , Uradni list RS, št. 78/06 – uradno prečiščeno besedilo;
-------------------------	--

Člen zakona	21a. člen
Pravica/ugodnost	Pravice otrok v primeru neplačevanja preživnin;
Upravičenci	Otrok, ki je tujec (še ni dopolnil 18 let) in ima stalno bivališče v Republiki Sloveniji, če je tako določeno z meddržavnim sporazumom ali ob pogoju vzajemnosti;
Izenačenost z državljanji RS glede te pravice	NE.
Povezava na spletno stran	http://www.jps-rs.si/si/prezivninski-sklad/naloge-sklada/

Področje: INVALIDI

Zakonska podlaga	Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov , Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo;
Člen zakona	
Pravica/ugodnost	pravica do zaposlitvene rehabilitacije, denarni prejemki iz naslova zaposlitvene rehabilitacije, pravica do vključitve v programe socialne vključenosti; subvencija plače zaposlenemu invalidu
Upravičenci	oseba, ki pridobi status invalida po tem zakonu ali po drugih predpisih, in oseba, pri kateri so z odločbo pristojnega organa ugotovljene trajne posledice telesne ali duševne okvare ali bolezni in ima zato bistveno manjše možnosti, da se zaposli ali ohrani zaposlitev ali v zaposlitvi napreduje. Za invalida se šteje tudi tisti, ki jim bil status invalida priznan po predpisih držav članic EU. Vse pravice po tem zakonu so vezane na možnost zaposlitve, zaposlitev in napredovanje v zaposlitvi in izrecno niso vezane na državljanstvo.
Izenačenost z državljanji RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/invalidi_vzv/zaposlitvena_rehabilitacija/

Zakonska podlaga	Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika , Uradni list RS, št. 96/02;
Člen zakona	
Pravica/ugodnost	pravica do tolmača v slovenskem znakovnem jeziku oziroma pravica do uporabe slovenskega znakovnega jezika v postopkih pred državnimi organi, organi lokalne samouprave, izvajalci javnih pooblastil oz. izvajalci javne službe; uporaba znakovnega jezika tudi v vseh drugih življenjskih situacijah, v katerih bi gluhoti pomenila oviro pri zadovoljevanju potreb gluhih.
Upravičenci	gluha oseba, to je oseba, ki je povsem brez sluha oziroma oseba, ki zaradi otežkočenega sporazumevanja uporablja slovenski znakovni jezik kot svoj naravni jezik. Pravica ni vezana na državljanstvo, ampak na gluhoto in uporabno slovenskega znakovnega jezika kot naravnega jezika.
Izenačenost z državljanji RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/invalidi_vzv/slovenski_znakovni_jezik/

PRAVICE, KI TEMELJIJO NA PRINCIPU ZAVAROVANJA - Pogoj za pridobitev pravic iz sistema so plačani prispevki oziroma premije iz zaposlitve, ne glede na državljanstvo ali stalno prebivališče.

Zakonska podlaga	Zakon o urejanju trga dela (ZUTD) , Uradni list RS, št. 80/10;
Člen zakona	6. člen, 8. člen, 59. člen;
Pravica/ugodnost	Pravice iz obveznega in prostovoljnega zavarovanja za primer brezposelnosti: pravica do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, pravica do plačila prispevkov za obvezna socialna zavarovanja;
Upravičenci	Pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti lahko na podlagi plačila prispevkov pridobi brezposelna oseba, ki je bila pred nastankom brezposelnosti zavarovana najmanj devet mesecev v zadnjih 24 mesecih. Pravice iz zavarovanja pridobi zavarovanec izključno na podlagi plačila prispevkov;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/trg_dela_in_zaposlovanje/zaposlovanje/zutd/

Zakonska podlaga	Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju , Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 112/06 – odl. US, 114/06 – ZUTPG, 10/08 – ZVarDod, 98/09 – ZIUZGK, 27/10 – odl. US, 38/10 – ZUKN, 61/10 – ZSVarPre in 79/10 – ZPKDPIZ;
Člen zakona	<p>Iz obveznega zavarovanja: 7. člen Pravica do pokojnine (36. člen (starostna), 58. člen (delna), 67. člen (invalidska), 110. člen (vdovska), 115. člen (družinska)). Pravice iz invalidskega zavarovanja (pravica do poklicne rehabilitacije (80. člen), začasno nadomestilo (90. člen), pravica do premestitve (91. člen), pravica do dela s krajšim delovnim časom od polnega in delna invalidska pokojnina (93. člen), pravica do nadomestila za invalidnost (94. člen)). Dodatne pravice ((invalidnina (143. člen), dodatek za pomoč in postrežbo (137. člen)). Druge pravice (odpravnina (128. člen), oskrbnina (129. člen), letni dodatek (136b. člen)).</p> <p>Iz dodatnega zavarovanja: dodatna starostna pokojnina (362. člen) predčasna dodatna starostna pokojnina (363. člen) dodatna invalidska pokojnina (364. člen) dodatna družinska pokojnina (365. člen)</p>
Pravica/ugodnost	<p>Iz obveznega zavarovanja: Pravice do pokojnine Pravice iz invalidskega zavarovanja. Dodatne pravice Druge pravice</p> <p>Iz dodatnega zavarovanja: dodatna starostna pokojnina predčasna dodatna starostna pokojnina</p>

	dodatna invalidska pokojnina dodatna družinska pokojnina
Upravičenci	Zavarovanci iz obveznega in dodatnega zavarovanja, ne glede na državljanstvo ali stalno prebivališče. Zavarovanci so osebe, ki so vključene v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA. Pogoj za pridobitev pravic iz sistema so plačani prispevki oziroma premije iz zaposlitve, ne glede na državljanstvo ali stalno prebivališče. ! Le pri pravici do državne pokojnine in pravici do dodatka za pomoč in postrežbo se kot kumulativni pogoj zahteva stalno prebivanje. Državna pokojnina ni pravica iz obveznega zavarovanja in se priznava po ZPIZ-1 do začetka uporabe ZSVarPre (1. 1. 2012).
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/delovna_razmerja_in_pravice_iz_dela/pokojninsko_in_invalidsko_zavarovanje/

Zakonska podlaga	Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih , Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 in 62/10 – ZUPJS;
Člen zakona	6. člen
Pravica/ugodnost	Pravica do starševskega dopusta, starševskega nadomestila ter pravica do krajšega delovnega časa in do plačila prispevkov za socialno varnost zaradi starševstva
Upravičenci	Zavarovanci za starševsko varstvo, ne glede na državljanstvo ali stalno prebivališče
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA. Pogoj za pridobitev pravic so plačani prispevki za starševsko varstvo.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina/starsevsko_varstvo_in_druzinski_prejemki/

PRAVICE, KI TEMELJIJO NA SKLENJENEM DELOVNEM RAZMERJU - Pogoj za pridobitev pravic je obstoj delovnega razmerja, ne glede na državljanstvo ali stalno prebivališče.

Zakonska podlaga	Zakon o delovnih razmerjih , Uradni list RS, št. 42/02, 46/07 – odl. US, 103/07, 45/08 – ZArbit in 83/09 – odl. US; Zakon o varnosti in zdravju pri delu , Uradni list RS, št. 56/99 in 64/01; Zakon o minimalni plači , Uradni list RS, št. 13/10;
Člen zakona	
Pravica/ugodnost	
Upravičenci	Delavka oziroma delavec, ki dela pri delodajalcu v Republiki Sloveniji. delavci v primeru sklenjene pogodbe o zaposlitvi s tujim delodajalcem na območju Republike Slovenije in delavci, ki jih tuji delodajalec napoti na delo v Republiko Slovenijo na podlagi pogodbe o zaposlitvi po tujem pravu;
Izenačenost z državljani RS glede te pravice	DA.
Povezava na spletno stran	http://www.mddsz.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/veljavni_predpisi/#c7576

Področje: STANOVANJE

Zakonska podlaga	Stanovanjski zakon (SZ-1A) , (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04-ZVKSES, 47/06-ZEN, 45/08-ZVEtL, 57/08, 62/2010-ZUPJS)
Člen zakona	6.člen; 88.člen
Pravica/ugodnost	Pravica do dodelitve bivalnih enot
Upravičenci	Socialno ogrožene osebe, ki se znajdejo v težkih razmerah in nujno potrebujejo nastanitev. Bivalne enote dodeljujejo občine, namenjene so začasnemu reševanju stanovanjskih problemov, javni razpis ni potreben. Bivalna enota se dodeli tistemu, katerega socialna problematika je najtežja in je enota po površni primerna glede na število družinskih članov. postopek se začne na zahtevo stranke ali po uradni dolžnosti.
Izenačenost z državljeni RS glede te pravice	DA.

IV. STATISTIČNI PODATKI

Zaradi celovitosti informacije podajamo tudi statistične podatke glede reševanja prošenj za izdajo dovoljenj za stalno prebivanje po Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji – ZUSDDD- B (Ur. l. RS, št. 50/2010).

Stanje na dan: 1.4.2012 (Vir: ISUNZ):

Izdaja dovoljenja za stalno prebivanje

Na vseh upravnih enotah v Republiki Sloveniji je bilo evidentiranih 242 prošenj za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD-B.

177 prošenj so vložili izbrisani iz RSP, 17 prošenj so vložili otroci izbrisanih iz RSP, 48 prošenj pa so vložili tujci z razlogom: drugo/ni izbrisan iz RSP.

Izdanih je bilo 68 dovoljenj za stalno prebivanje (razlog: 50 izbrisanih iz RSP, 10 otroci izbrisanih iz RSP in 8 drugo/ni izbrisan iz RSP).

Število zavrnjenih, zavrženih prošenj in ustavljenih postopkov - skupaj: 86.

Nerešenih je bilo 88 prošenj za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD-B.

Izdaja posebne odločbe na prošnjo stranke

Na vseh upravnih enotah v Republiki Sloveniji je bilo evidentiranih 108 prošenj za izdajo posebne odločbe, od tega je za izdajo posebne odločbe zaprosilo 27 izbrisanih iz RSP, 4 otroci izbrisanih iz RSP in 77 državljanov RS.

Izdanih je bilo 80 posebnih odločb, od tega 11 izbrisanim iz RSP, 2 otroku izbrisanega iz RSP in 67 državljanom RS.

Število zavrnjenih, zavrženih prošenj in ustavljenih postopkov - skupaj: 11.

Nerešenih je bilo 17 prošenj za izdajo posebne odločbe na prošnjo stranke.

Izdaja posebne odločbe po uradni dolžnosti UE

Upravne enote so izdale 60 posebnih odločb po uradni dolžnosti.